



Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.V.40.012/2022/7.

A felperes:

Felperes1 (Cím2)

A felperes képviselője:

jogi képviselő1 kamarai jogtanácsos

Az alperes:

Alperes1 (Cím1)

Az alperes képviselője:

ügyvédi iroda (ügyintéző: dr. Halmos Péter ügyvéd, Cím3)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

az alperes (17. sorszámon)

A per tárgya:

jogalap nélküli gazdagodás

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

11.G.20.379/2021/16.

Í t é l e t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 655.600 (hatszázötvenötezer-hatszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint cím4, cím5 és cím6a településeket magában foglaló kistérség ivóvíz ellátását a műszakilag összefüggő víziközműrendszerhez tartozó három kút biztosította, amelyek közül kettő cím4 város, egy pedig cím6a község területén található. A három település osztatlan közös tulajdonában állott kutak közül az 1994. május 17. napján kelt víziközmű vagyon átadásáról szóló megállapodás alapján a cím4i I. és a II. számú kút cím4, a cím6án található kút cím6a község kizárólagos tulajdonába került azzal, hogy a cím4 területén fekvő kutakra a másik két település javára az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzett ingyenes használati jogot alapítottak. A kistérséget kiszolgáló víziközműrendszer üzemeltetője 2012. december 31. napjáig a cég1 Kft. volt, amely 2015. december 31. napjával beolvadt az alperesbe.

- [2] cím4 Város Önkormányzata 2013. január 1. napjától a felperest bízta meg a település ivóvíz és szennyvíz szolgáltatásának üzemeltetésével, míg cím5 és cím6a tekintetében az üzemeltetést az alperes végezte. A cég1 Kft. 2013. január 1-től kezdődően átadta a két cím4i kút üzemeltetését és birtoklását a felperesnek azzal, hogy azokból a másik két település ivóvíz ellátását továbbra is biztosítja.
- [3] A cím4 területén található két kútra cím5 Város és cím6a Község Önkormányzatát megillető, az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzett ingyenes használati jogot biztosító 1997. május 17-én megkötött szerződést cím4 Város Önkormányzata 2012. december 30. napjára felmondta. A felperes a 2012. július 13-tól hatályos bérleti-üzemeltetési szerződés alapján 85 forint + áfa/köbméter bérleti díjat tartozik megfizetni a tárgyévben értékesített ivóvíz mennyiség után cím4 Város Önkormányzatának. A cím4i kutak közül az I. számú 2017. évtől nem üzemel. Az ivóvíz kitermelésének és az átadási pontig történő eljuttatásának a bruttó fedezet vagy eredmény nélkül számított fajlagos önköltsége 2013. január 1-től 214,70 forint.
- [4] A peres felek az ivóvíz átadására-átvételére meg kívántak állapodni, azonban lényeges szerződési feltételekben nem tudtak megegyezni, ezért az ivóvíz átadás-átvételi szerződés nem jött létre közöttük. A felperes az ivóvíz kitermelésének és továbbításának fajlagos díját 155 forint/köbméter + áfa, az alperes pedig 25,46 forint/köbméter + áfa összegben találta elfogadhatónak. A települések ellátásának biztosítása érdekében 2015. augusztus 25-én a peres felek abban állapodtak meg, hogy a felperes az alperes által elfogadott alacsonyabb díjon számlázza ki az átadott ivóvíz mennyiség ellenértékét, az általa meghatározott díjból adódó különbözetet peres úton fogja érvényesíteni, és a peres eljárásban jogerősen megállapított átadási díjat visszamenőleges hatállyal kölcsönösen elfogadják.
- [5] Az átadott ivóvíz mennyiségének mérése az átadási ponton hiteles vízmérővel történik, amit a felek minden hónap első munkanapján közösen olvasnak le és jegyzőkönyveznek. Az átadott ivóvíz díját a felperes havonta utólag, a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig számlázza ki 15 napos fizetési határidővel.
- [6] Az alperes a felperestől 2013. január 1. és 2015. augusztus 31. napja közt eltelt időben összesen 138.344 köbméter ivóvizet vett át. Az erről kiállított három számlán szereplő együttesen 4.473.242 forint összeget az alperes kifizette.
- [7] A felperes a Pécsi Járásbíróság előtt pert indított, keresetében elsődlegesen a felek szerződéskötési kötelezettségére tekintettel az ivóvíz átadási szerződés létrehozását, ennek alapján az alperesnek 228,6 forint/köbméter alapulvételével 27.152.196 forint vízátadási díj és annak kamatai megfizetésére kötelezését kérte. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a 2015. június 1. napja után átadott ivóvíz köbméterenkénti ára 247,65 forint, ami a felek által 2015. augusztus 25-én megkötött ivóvíz átadás-átvételi szerződés része. Ennek alapján 21.884.012 forint jogalap nélküli gazdagodás és annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Harmadlagosan a 2013. január 1-től 2015. augusztus 31-ig terjedő teljes időszakra jogalap nélküli gazdagodás címén 27.152.196 forint és annak a középидőtől számított késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [8] A Pécsi Járásbíróság az ügyszám/76. számú ítéletével az elsődleges és másodlagos kereset elutasítása mellett a harmadlagos kereset alapján kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 25.229.214 forintot és kamatait. Az átadott víz ellenértékét a perben kirendelt igazságügyi szakértő többször kiegészített és pontosított szakvéleménye és a felperes és cím4 Város Önkormányzata közötti bérleti-üzemeltetési szerződés alapján 214,7 forint/köbméter+ áfa összeg alapul vételével határozta meg.
- [9] A Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a ügyszám1/11. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét – fellebbezett részében – helybenhagyta. A Kúria, mint

felülvizsgálati bíróság a ügyszám2/9. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

- [10] A felperes 2019. december 16-án kelt és az alperes által 2019. december 18-án átvett levelében kérte a fenti ítéletekkel nem érintett 2015. szeptember 1. és 2019. október 30-a közötti időszakban átadott és átvett ivóvíz mennyiség alapján keletkezett tartozás megfizetését az alperestől, jogalap nélküli gazdagodás címén. A 2019. október 31-től kezdődő időszakra a felperes indítványozta, hogy határozatlan időre szóló ivóvíz átadás-átvételi szerződést írjanak alá a felek. A szerződésben az ivóvíz kitermelésének és az átadási pontig történő eljuttatásának költségeként a perben megállapított bruttó 214,70 forint/köbméter átadási díjat javasolta. Az alperes 2020. január 20-án kelt levelével tájékoztatta a felperest arról, hogy a megállapodás-tervezetet nem fogadja el. A peres felek az ivóvíz átadás-átvételére írásban nem kötöttek szerződést.
- [11] A felperes az alperesnek az átadási-átvételi ponton 2015. szeptember 1. és 2021. augusztus 2. napja között 203.109 köbméter ivóvizet adott át, amelynek ellenértéke 214,7 forint/köbméterrel számolva áfával együtt 43.607.502 forint. Ebből az alperes 25,46 forint/köbméter + áfa ellenértékkel számolva, összesen 6.567.367 forintot megfizetett, megtérítetlenül marad bruttó 37.040.137 forint.
- [12] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság jogalap nélküli gazdagodás címén a 2015. szeptember 1. és 2021. augusztus 2. napjai között időszakra kötelezze az alperest 37.040.137 forint, valamint annak középarányosan számított késedelmi kamata és perköltség megfizetésére.
- [13] Az alperes a kereset elutasítását kérte.
- [14] Nem vitatta, hogy a perrel érintett időszakban az átadott és átvett vízmennyiség 203.109 köbméter volt, és annak ellenértékeként 6.567.367 forintot megfizetett.
- [15] A Kúria BH 2020.367. számú döntésére hivatkozva előadta, hogy a peres felek között fennálló víziközműves kapcsolódó szolgáltatási jogviszony folytán a felperes az általa nyújtott szolgáltatásért átadási árat követelhet. A bíróság polgári perben, polgári jogi jogcímenek – jogalap nélküli gazdagodás, kártérítés – az átadási díjat nem állapíthatja meg. Állította, hogy a felperes követelése részben elévült. Hivatkozott arra, hogy a felek között korábban folyamatban volt perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény nem használható fel, mert a szakértővel szemben az előzményi perben másodfokon elfogultsági kifogást terjesztett elő. Álláspontja szerint az eljáró szakértővel szemben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 13.§ (1) bekezdés e) pontja szerinti kizárási ok állt fenn, a szakértő nem adott tárgyilagos szakvéleményt, illetve a szakértőnek nem volt kompetenciája a perben felmerülő szakkérdésben. Megítélése szerint a döntéshez igazságügyi könyvszakértő kirendelésére is szükség lett volna, erre tekintettel más szakértő kirendelését indítványozta. Kifejtette, hogy a perbeli követelés vonatkozásában a felperes az általános forgalmi adót nem követelheti, továbbá késedelmi kamat legfeljebb a kereset előterjesztését követő naptól érvényesíthető, mert számlát nem kapott.
- [16] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 37.040.137 forintot, valamint 3.022.082 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.
- [17] Ítélete indokolásában utalt arra, hogy a Pécsi Járásbíróság ügyszám/76. sorszámu, a Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság ügyszám1/11. sorszámu, valamint a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság ügyszám2/9. sorszámu ítéleteiben foglaltak alapján jelen perben is a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján döntött. Figyelemmel volt arra is, hogy a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (Vszktv.) 67. §-ában rögzítettek szerint a peres felek a mai napig az ivóvíz átadás-átvételére írásban nem kötöttek szerződést,

ezért megállapította, hogy a jogvitát nem lehet e jogszabály alapján eldönteni. Az alperes által hivatkozott, a Kúria ügyszám3 számú döntését (BH 2020.12.367.) emiatt nem tekintette irányadónak, utalva arra, hogy abban az ügyben a felek jogviszonyára a Vksztv. alkalmazandó volt, a hatósági díjtól való eltérése volt a vita.

- [18] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő, átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVIII. törvény (Ptké.) 50. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a peres felek jogviszonyára a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959 évi IV. törvény rendelkezéseit, annak 361. § (1) bekezdését kell alkalmazni.
- [19] A felperes felszólító levelére tekintettel megállapította, hogy a felperes követelése nem évült el.
- [20] A jogvita elbírálása során a felperes indítványára a Pécsi Járásbíróság ügyszám. számú ügyében beszerzett, név igazságügyi szakértő által készített szakvéleményt a a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 306. §-a alapján felhasználta.
- [21] Utalt arra, hogy a Pécsi Törvényszék, mint másodfokú bíróság ügyszám1/10. sorszámú végzésével a szakértő kizárása iránti kérelmet elutasította. Figyelembe vette, hogy az alperes a kizárási okot késve jelentette be, valamint azt, hogy nem volt megállapítható, hogy a szakértő a felperes érdekeinek szem előtt tartásával, elfogultan adta volna meg szakvéleményét.
- [22] Rámutatott arra, hogy a jogalap nélküli gazdagodás a szerzett vagyoni előny visszatérítésére és nem a másik fél által elszenvedett kár megtérítésére keletkeztet kötelezettséget, ezért a perben az alperes oldalán keletkezett vagyoni előny volt bizonyítandó, így szükségtelen volt a könyvszakértői bizonyítás, mert annak alapján az alperes szerint is a felperes felmerült költségeit lehetett volna megállapítani. A korábbi ítéletekben foglaltakhoz hasonlóan rögzítette, hogy név igazságügyi szakértő vizsgálati módszere alkalmas volt a per eldöntéséhez szükséges összszerszerűség megállapítására.
- [23] Kiemelte, hogy nem indokolt az eszközhasználati díj szakértő által alkalmazott arányosítása, mert ha a perbeli kutakat az alperes üzemeltetné, ugyanúgy bér fizetésére lenne köteles, ez a költség attól függetlenül terheli a felperest, hogy a kitermelt ivóvizet kinek adja tovább és ennek során az átvevő, illetve a fogyasztó milyen mértékben használja a felperes üzemeltetése alatt álló közműhálózat eszközeit, így 85 forint/köbméter költség megfizetése alól mentesült az alperes azáltal, hogy azt helyette a perbeli időszakban a felperes viselte.
- [24] A fentiekre tekintettel nem találta teljesíthetőnek az alperesnek másik szakterületre kompetens igazságügyi szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát, és a Pécsi Járásbíróság ügyszám. számú ügyében kirendelt név igazságügyi szakértő véleménye, valamint 85 forint/köbméter eszközhasználati díj alapján 214,70 forint + áfa/köbméterben határozta meg az alperes gazdagodásának számítási alapját.
- [25] Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (Áfa tv.) 2. § a) pontjára és 5. § (1) bekezdésére figyelemmel megállapította, hogy a felek között szolgáltatás nyújtása valósult meg, mindkét társaság adóalany, így az Áfa tv. irányadó akkor is, ha jogalap nélküli gazdagodás visszatérítéséről van szó. Utalt e körben az Európai Unió Bíróságának C-605/20. számú döntése indoklására is.
- [26] A középarányos időponttól számított kamat iránti igényt elutasította, utalva arra, hogy az alperes havonta eltérő mennyiségben vette át az ivóvizet a felperestől, az ennek alapján járó térítés összege így időszakonként eltérő volt.
- [27] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben való

marasztalását, másodlagosan közbenső határozattal a felperes keresetének jogalapjáról való döntés hozatalát, harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

- [28] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp.369. § (3) bekezdés a), b), c), d) pontjaiban, illetve 369.§ (1) bekezdésében jelölte meg.
- [29] Az 1959 évi IV. törvény 361.§ (1) bekezdésének megsértésére tekintettel kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, megsértett eljárási szabályként a Pp. 276.§ (1) bekezdésére, 279. §-ára, 300.§ (2) bekezdésére, 301. § (1) bekezdés a) pontjára, 316. § (1) bekezdés d) pontjára és (3) bekezdésére hivatkozva kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.
- [30] Hivatkozott arra, hogy a vízjogi üzemeltetési engedély tekintetében a hatóság is hibázott, mert a Vksztv.67. § (1/a) bekezdés szerint az üzemeltetési engedélyt kérőnek a hatóság részére tájékoztatásul meg kell küldenie az átadás-átvételi szerződést, enélkül a kérelem nem bírálható el, a szerződés létre nem jöttéről azonban a hatóság nem győződött meg.
- [31] Változatlanul állította, hogy a gazdagodásösszegezésének megállapításánál jelentősége van annak, hogy a felperesnek milyen közvetlen költségei merültek fel a víz előállításával kapcsolatban (amelyhez álláspontja szerint az eszközhasználatnak köze nem lehet), ennek megállapítása pedig nem kizárólag vízügyi-műszaki, hanem meghatározóan könyvvizsgálói kompetencia, amellyel a korábbi eljárásban kirendelt név szakértő nem rendelkezett.
- [32] Utalt arra is, hogy a perrel érintett kutak üzemeltetésére az alperes, mint cím5 és cím6a települések szolgáltatója az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett ingyenes használati jog alapján ugyanúgy jogosult lenne, mint a felperes. cím4 Város Önkormányzatának szerződés felmondása következtében a víziközmű rendszer szétválasztása az alperes jogelőd cég1 Kft.-nek jelentős többletköltséget okozott, a rendszeren átalakításokat kellett elvégeznie, továbbá díjbevétele kiesése is keletkezett, mivel megnövekedett a fajlagos üzemeltetési költség.
- [33] Az előzményi perben hozott kúriai határozat tekintetében arra utalt, hogy az nem precedens ítélet, hivatkozott az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés első mondatára, illetve a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 2. § (2) bekezdésére, továbbá az Alaptörvény 28. cikkére.
- [34] Változatlanul hivatkozott a Kúria BH.2020.367. számú döntésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg azt, hogy jelen ügyben ez a precedens határozat nem alkalmazható. Utalt arra, hogy a határozattal érintett perben sem állt fenn érvényes szerződés. Kifejtette, hogy téves az a következtetés, hogy a kapcsolódó szolgáltatási jogviszony (ivóvíz átadás-átvételi szerződés) létrejöttének alapvető feltétele az átadási árban történő megállapodás. A BH-ban foglalt jogértelmezés alapján arra utalt, hogy az átadási ár nem a felek megállapodása irányadó, hanem azt a miniszter rendeletében jogosult rendezni, ilyen rendelet a mai napig nem létezik, a mulasztás ténye azonban nem változtat azon, hogy a díj kérdésében a felek nem kompetensek. Utalt arra is, hogy az előzményi perben született első- és másodfokú ítélet meghozatalakor a hivatkozott BH még nem létezett. A Vksztv. 2. § 27. pontja, valamint 67. §-a alapján kifejtette, hogy a jogviszony lényeges eleme, hogy a víziközmű szolgáltató által más víziközmű szolgáltató részére nyújtott ivóvíz értékesítési szolgáltatás történik. Ezt a vízértékesítést tartalmazta – az előzményi perben érvénytelennek minősített – 2015. augusztus 12. napján kötött ivóvíz átadási szerződés. A jogviszony létrejöttének nem feltétele az írásbeliség, sem pedig az átadási árban való megállapodás. A felperes által becsatolt leolvasási jegyzőkönyvek alapján megállapítható, hogy ráutaló magatartással a két víziközmű szolgáltató között ivóvíz értékesítés történt, nem kétséges tehát, hogy a felek között víziközműves kapcsolódó szolgáltatási jogviszony jött létre, mely jogviszony esetén a hivatkozott BH alapján a bíróságnak nincs lehetősége arra, hogy az átadási díjat jogalap nélküli gazdagodás, illetve kártérítés jogcímén megállapítsa, jogalkotási

feladatot ugyanis a jogalkalmazó bíróság nem vehet át. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért tért el a Kúria közzétett határozatától, illetve azt, hogy az eltérésnek az az indoka, hogy a felek között nem volt megállapodás a díjban, mert ebben a feleknek nem kellett megállapodniuk. Jogszabályi rendelkezés, illetve hatóság által jóváhagyott díj hiányában szerinte a Vksztv.77. § (1) bekezdése volt az irányadó, amely szerint a 74. § (2) bekezdése 4. pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott rendelet hatálybalépéséig a víziközmű szolgáltató legfeljebb a 2013. január 31-én jogszerűen alkalmazott díjat alkalmazhatja.

- [35] Hibásnak tartotta az előzményi perben hozott jogerős határozat és jelen perben hozott elsőfokú ítélet indokolását az Áfa kérdésében. Véleménye szerint az a tény, hogy a felperes nem ingyenesen nyújtotta a szolgáltatást, és a jogalap nélküli gazdagodást az Áfa törvény kifejezetten nem szabályozza, még nem teszi a jelen jogvita tárgyát Áfa kötelessé. Kifejtette, hogy a jogalap nélküli gazdagodás nem gazdasági tevékenység, nem termékértékesítés és nem szolgáltatásnyújtás, így számlázási és Áfa fizetési kötelezettséggel sem jár. Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletben hivatkozott, az Európai Unió Bíróságának C-605/20. számú döntése jelen ügyben nem alkalmazható, mert a döntés ténybeli alapja jelen ügy tényállásától eltérő és mert a szerzett vagyoni előny szolgáltatásként nem értelmezhető.
- [36] Álláspontja szerint az előzményi perben beszerzett név igazságügyi szakértő által készített szakértői vélemény kizárási ok fennállása és kompetencia hiánya miatt nem vehető figyelembe, amennyiben mégis figyelembe vehető lenne, úgy annak alap adatai nem ellenőrizhetőek, a szakvélemény hiányos és megalapozatlan, nem felel meg a 31/2008.(XII.31.) IRM rendelet 10. §-ában írtaknak sem. Mindezekre tekintettel fenntartotta a perbeli szakkérdések megválaszolására kompetenciával rendelkező szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványát.
- [37] Kifejtette, hogy a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény és az alperes által csatolt magánszakértői vélemény közötti ellentmondások feloldása nem lehet bírói mérlegelés kérdése, így az eszközhasználati díj tekintetében a korábbi perben hozott ítélet szintén megalapozatlan. Véleménye szerint az eszközhasználati díj egyáltalán nem vehető figyelembe, annak megfizetésére az alperes nem kötelezhető, mivel az a víziközmű szolgáltatáshoz tartozik, nem pedig a vízáradáshoz. Eszközhasználati díjat az alperes is fizet az általa üzemeltetett víziközművekkel összefüggésben az önkormányzatoknak.
- [38] A Kúria előzményi perében hozott ítéletének 32. pontjára utalással hivatkozott arra is, hogy az eszközhasználati díj vizsgálata, az áfa és az azután járó kamat kérdésének elbírálása a Kúria előtti eljárásban nyitott maradt.
- [39] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását kérte.
- [40] Utalt arra, hogy a fellebbezési kérelemben foglaltak a Pécsi Járásbíróság ügyszám/76. számú, és a Pécsi Törvényszék ügyszám1/11. számú ítéletével lezárult per tárgyát képezték. Ezekben a kérdésekben mind az első- mind a másodfokú bíróság állást foglalt, és a jogerős döntés felülvizsgálata során a Kúria a jogerős ítéletet a ügyszám2/9. számú döntésével hatályában fenntartotta. Megítélése szerint az alperes fellebbezési kérelme olyan új információt, kifogást, indítványt nem tartalmaz, amelyet a korábbi eljárásokban ne vizsgáltak volna. Kérte ezért a másodfokú bíróságot, hogy a korábbi perben eljáró bíróságok által hozott döntések tartalmi elemei mentén bírálja el a fellebbezést, tekintettel arra, hogy a korábbi eljárások és jelen peres eljárás tárgya az időszak kivételével minden egyéb tényező tekintetében azonos. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság elsőfokú ítéletét a Pp. és a régi Ptk., valamint az egyéb ágazati jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően, jogszerűen hozta meg, az ítélet sem eljárás jogi, sem anyagi hibában nem szenved.

Hivatkozott mindemellett arra, hogy a korábbi peres eljárásban elsőfokon kirendelt név igazságügyi szakértő kirendelésére a felek közös kérelme és teljes egyetértése alapján került sor, a szakértő személyének kiválasztása a felek konszenzusán alapult.

Kifejtette, hogy az átadott ivóvíz kitermelés költségeleme az Áfa is, hiszen azt a felperesnek a Magyar Állam felé meg kellett fizetnie, ha az átadott vizet az alperes termelte volna ki, azt az alperesnek is meg kellene fizetnie az állam részére.

Az eszközhasználati díj tekintetében előadta, hogy az valamennyi felhasználó, így a vízátvevő számára is kötelezően fizetendő díjelem, amelyre a Vksztv.18.§ (1)-(3) bekezdései, 31.§-a és 87.§ (1) bekezdése irányadóak.

Utalt arra is, hogy az alperes, illetve jogelődei 2012. december 31. napjáig üzemeltették az akkor még egységes cím4i és cím5i víziközmű rendszert és adtak javaslatot a közmű tulajdonos települések önkormányzatainak az 1990. évi LXXXVII. törvény alapján meghozandó és a felhasználók által megfizetendő ivóvízdíjak mértékére. E tíz évvel ezelőtt szolgáltatott adatok figyelembevételével hozta meg valamennyi érintett önkormányzat az önkormányzati tulajdonú víziközműből szolgáltatott ivóvíz díjára vonatkozó rendeletét. Az ezekben a rendeletekben megállapított díjak - jelenleg alperes által üzemeltetett területek tekintetében 286 forint/köbméter, illetve közületi felhasználók esetében 476 forint / köbméter - a 2013. évi LIV. törvény és a Vksztv. rendelkezései alapján jelenleg is alkalmazandóak, azok mértéke az elsőfokú ítéletben és a korábbi jogerős ítéletben megállapított 214,7 forint/köbméter mértékének megalapozottságát erősítik.

- [41] A fellebbezés nem megalapozott.
- [42] A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság is elfogadta ítélezése alapjául.
- [43] A fellebbezést előterjesztő alperes maga sem állította a peres felek között víziközműves kapcsolódó szolgáltatásra vonatkozó szerződés létrejöttét. Helyesen bírálta el ezért a felperes keresetét az elsőfokú bíróság a Ptké 50. § (1) bekezdése folytán a peres felek jogviszonyára irányadó régi Ptk.361. § (1) bekezdése alapján, amely szerint, aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.
- [44] A jogalap nélküli gazdagodás mértékének meghatározása szempontjából közömbös, hogy a vízjogi üzemeltetési engedély tekintetében az eljáró hatóság hibázott-e akkor, amikor az üzemeltetési engedélyt kérő tekintetében nem vizsgálta, hogy az átadás-átvételi szerződés a felek között létrejött-e vagy sem. Az üzemeltetési engedélyt a hatóság a felperes részére megadta, a felperes az engedély alapján végzi a perbeli víziközművek üzemeltetését, és adja át az alperes részére az átadási ponton az ivóvizet.
- [45] Jogalap nélküli gazdagodás esetén a gazdagodó félnek nem a követelést érvényesítő jogosultat ért kárt - annak tényleges költségeit - kell megtérítenie, hanem a nála kimutatható vagyoni előnyt. A jogosultnak ezért a jogalap nélküli gazdagodás megtérítése iránt indított perben nem azt kell bizonyítania, hogy milyen összegű ráfordítások történtek az ingatlanon az ő vagyona terhére, hanem azt, hogy a gazdagodónál milyen mértékű vagyoni előny keletkezett. A jogosultat ért vagyoni hátrány mértéke a rovására bekövetkezett gazdagodás szempontjából közömbös (BH2020. 298.)
- [46] Az előzményi perben a ügyszám2/9. számú ítéletében a Kúria a fentiekre tekintettel nem értett egyet azzal az alperesi állásponttal, hogy a perben a felperes igazoltan felmerült költségeit kellene bizonyítani, kifejtve, hogy a jogalap nélküli gazdagodás a szerzett vagyoni előny visszatérítésére és nem a másik fél által elszenvedett kár (1959 évi IV. törvény 355. § (4) bekezdés) megtérítésére keletkeztet kötelezettséget. A perben ezért az alperes oldalán keletkezett vagyoni előny volt bizonyítandó, ahogy jelen perben is.

- [47] A bizonyítandó tényekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy szükségtelen a felperes által indítványozott könyvszakértői bizonyítás, mert annak alapján az alperes szerint is a felperes felmerült költségeit lehetett volna megállapítani. A korábbi perben eljáró bíróságok ezért nem sértették meg az eljárási szabályokat azzal, hogy mellőzték az igazságügyi könyvszakértő perbe vezetését, és nem voltak figyelemmel az alperes által beszerzett könyvszakértői véleményre sem.
- [48] A jelen és az előzményi perben előterjesztett kereset jogcímének egyezőségére tekintettel a fenti indokok alapján helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor mellőzte az alperes által indítványozott igazságügyi könyvszakértői bizonyítás elrendelését, és helyesen hagyta figyelmen kívül a korábbi perben eljáró igazságügyi szakértő kompetenciájának hiányára utaló alperesi hivatkozást. A másodfokú eljárásban e körben előterjesztett bizonyítási indítvány teljesítése ugyanez okból szükségtelen.
- [49] Nem releváns a perben a jogalap nélküli gazdagodás összecszerűségének meghatározása során az sem, hogy a korábbi ingyenes használati szerződés felmondása következtében a víziközmű rendszer szétválasztása az alperes jogelődjének milyen többletköltségeket okozott, a rendszeren milyen átalakításokat kellett elvégeznie és hogyan növekedett meg az üzemeltetés szétválasztását követően az alperesnél a fajlagos üzemeltetési költség. Az ingyenes használati szerződés felmondásból eredően keletkezett esetleges többletköltségeit az alperes nem a jelen per felperesével szemben érvényesítheti, azoknak az alperes gazdagodása mértékére nincs kihatása.
- [50] Megalapozottan hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben az alperes védekezése körében felhívott BH.2022.367. számú eseti döntés ténybeli alapja hasonló a jelen perbelihez abban a tekintetben, hogy az alperes a felperestől szerződés nélkül vett igénybe víziközműves kapcsolódó szolgáltatást.
- [51] A Vkszt. 74. § (2) bekezdés 4. pontja értelmében felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a víziközműves kapcsolódó szolgáltatás körében az ivóvíz átadási árait és azok alkalmazásának időpontját, valamint az átvett szennyvíz kezelési díjait és azok alkalmazásának kezdő időpontját;
- [52] A Vkszt. 77. § (1) bekezdése szerint a 74. § (2) bekezdés 4. pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott rendelet hatálybalépéséig a víziközmű-szolgáltató legfeljebb a 2013. január 31-én jogszerűen alkalmazott díjat alkalmazhatja. Az (1a) bekezdés pedig kimondja, hogy ha az (1) bekezdés alapján a díjat nem lehet megállapítani, az átadási árról a felek a 67. § (1) bekezdésében meghatározott szerződésben állapodnak meg.
- [53] A BH.2022.367. döntésben foglalt jogi érvelés jelen perben – az elsőfokú ítéletben írtaktól eltérően - azért nem alkalmazható, mert abban a perben az irányadó tényállás szerint a peres felek, illetőleg jogelődjeik között 2013. január 31-ét megelőzően is fennállt víziközműves kapcsolódó szolgáltatás és a 2013. január 31-én jogszerűen alkalmazott ivóvíz díj meghatározható volt. Ezzel szemben a jelen perben irányadó tényállás szerint 2013. január 31-je előtt a peres felek között víziközműves kapcsolódó szolgáltatási jogviszony nem állt fenn, 2012. december 31. napjáig a kistérséget kiszolgáló víziközmű rendszer üzemeltetője egységesen a cég1 Kft. volt, víz átadás-átvételre a felek között nem került sor, így annak – a miniszteri rendelet hatályba lépéséig - jogszerűen alkalmazható díja sem határozható meg, és a felek a Vkszt. 67.§-ában meghatározott szerződésben sem állapodtak meg az átadási árról.
- [54] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyancsak megalapozatlanul hivatkozott az alperes arra, hogy a perben megállapított jogalap nélküli gazdagodás nem jár Áfa fizetési kötelezettséggel.
- [55] A fentebb kifejtettek szerint jogalap nélküli gazdagodás esetén az alperes a gazdagodásának visszatérítésére köteles a felperes részére, a perbeli esetben pedig az alperes azzal az

összeggel gazdagodott, amelyet - önkéntes teljesítésének levonása mellett - a felek közötti szerződéses kapcsolat fennállása esetén a felperes felé az átadott és átvett vízmennyiség után ki kellett volna fizetnie.

Az átadott és átvett vízmennyiség ellenértékeként meghatározható díj szerződéses kapcsolat esetén magában foglalja az Áfa összegét is, egyrészt, mert töretlen a bírói gyakorlat abban, hogy ha a felek egy összegben határozzák meg a szerződés tárgyának ellenértéket, az magában foglalja - egyebek között - az általános forgalmi adót is. (BDT2000. 220.), másrészt, mert szerződés fennállása esetén a felek közötti jogviszony nem vitásan szolgáltatásnak minősülne, amely az Áfa törvény hatálya alá tartozna.

Ilyen megközelítésben a kirendelt szakértő által meghatározott, és a korábbi perben eljárt bíróságok által az eszközhasználati díj tekintetében korrigált ár bruttó összeg, amelyet teljes egészében köteles az alperes a felperesnek visszatéríteni, mert ezt az összeget kellett volna az alperesnek a felperes részére megfizetnie szerződéses kapcsolat fennállása esetén.

- [56] A név igazságügyi szakértő által az előzményi perben adott szakértői véleményével kapcsolatban arra is hivatkozott az alperes, hogy az azért sem használható fel jelen perben, mert név igazságügyi szakértővel szemben az előzményi perben kizárási ok állt fenn.
- [57] A másodfokú bíróság a Pécsi Törvényszék ügyszám1. számú iratai alapján megállapította, hogy az alperes által a korábbi per másodfokú eljárásában előterjesztett kizárási kérelmet a Pécsi Törvényszék jogerősen elbírálta, a szakértő perből való kizárását elutasította. A Pécsi Törvényszék végzésének következménye, hogy név igazságügyi szakértő jogszerűen járt el az előzményi perben és az elsőfokú bíróság, valamint a másodfokú bíróság is jogszabálysértés nélkül vette figyelembe az előzményi per bizonyítékai között az általa adott szakértői véleményt, így nem sértette meg az elsőfokú bíróság a Pp.306. §-ában foglalt rendelkezéseket akkor, amikor a más eljárásban kirendelt szakértő által adott szakvéleményt bizonyítékként a felperes indítványára felhasználta. A jelen eljárásban nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a Pécsi Törvényszék másodfokú eljárásban hozott jogerős döntését a másodfokú bíróság felülbírálja, a szakértő kizártsága tekintetében rendelkezésre álló jogerős döntés alapján a más eljárásban kirendelt szakértő szakértői véleményének felhasználása nem kifogásolható.
- [58] A szakvélemény hiányos voltára és megalapozatlanságára történt alperesi fellebbezési hivatkozással a másodfokú bíróság nem értett egyet. A korábbi perben eljárt bíróságok, köztük a Kúria ítéletében kifejtette, hogy a kirendelt szakértő a vizsgálati módszere alkalmazásának meggyőző indokát adta. Rámutatott arra, hogy a vizsgálandó költségekről a könyvelés nem ad pontos képet, csak a ténylegesen felmerülő tevékenységek elemzésével és az adott helyen valóban felmerülő költségek számításával lehet reális képet kapni, a becslés pedig a könyvszakértői bizonyítással sem küszöbölhető ki. A kirendelt szakértő feltárta, hogy milyen forrásból szerezte be a költségek meghatározásához felhasznált adatokat, így a kiegészített szakértői vélemény nem aggályos. A másodfokú bíróság ezt az álláspontot osztotta, ezért nem tartotta jogszabálysértőnek az elsőfokú bíróság eljárását a szakvélemény érdemi tartalmának figyelembevétele körében sem.
- [59] Az alperes fellebbezésében kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői véleményben megállapított eszközhasználati díjat felülmérlegelte. Álláspontja szerint az eszközhasználati díj nem lehet egyik (jelen esetben felperesi) oldalon eljáró fél szerződésében rögzített díj, ilyen megközelítéssel ugyanis átvehető lenne az alperesnek cím5 és cím6a teleülésekkel kötött szerződésében kikötött eszközhasználati díj is.
- [60] Az elsőfokú bíróság indokai szerint a felperesnek cím4 Város Önkormányzatával kötött bérleti és üzemeltetési szerződése alapján a 85 forint/köbméter összegű eszközhasználati díjat kell figyelembe venni az alperes gazdagodásának meghatározásánál tekintettel arra, hogy

ennek a költségnek a viselése alól mentesült az alperes azért, hogy azt helyette a perbeli időszakban az átadott vízmennyiség tekintetében a felperes viselte.

- [61] Az alperes álláspontja szerint az eszközhasználati díj egyáltalán nem vehető figyelembe a díj meghatározása körében, annak megfizetésére az alperes nem kötelezhető, mivel az a víziközmű szolgáltatáshoz tartozik, nem pedig a víz átadáshoz. Kifejtette, hogy az eszközhasználati díj a teljes rendszer üzemeltetéséhez kapcsolódik, az egész víziközmű rendszerre vonatkozik és azt a fogyasztók felé kiszámlázott díjban érvényesítik.
- [62] Az elsőfokú eljárás iratai között csatolt, cím4 Város Önkormányzata, mint üzemeltetésbe adó és a felperes, mint üzemeltető között 2012. július 12. napján létrejött bérleti-üzemeltetési szerződés 1. pontja szerint a szerződés tárgya a cím4 Város közigazgatási területén kiépített, illetve az önkormányzat tulajdonában lévő közcélú ivóvízellátó, valamint szennyvízelvezető rendszer és szennyvíztisztító telep teljes körű folyamatos és szakszerű üzemeltetése. A szerződés 11.1. pontja szerint az üzemeltető a szerződés alapján az üzemeltetésbe adó részére a mindenkor hatályos jogszabályok mentén bérleti díjat fizet. A 11.2. pont szerint az ivóvíz szolgáltatás után fizetendő bérleti díj 85 forint +Áfa /köbméter. A 11.3. pont alapján a bérleti díj éves mértéke megegyezik a megállapított fajlagos bérleti díj és a településen tárgyévben értékesített mennyiség szorzatával.
- [63] A felperes által kitermelt és az alperesnek átadott ivóvíz mennyiséget azonban a felperes nem értékesíti, azzal nem a felperes végez víziközműszolgáltatást, hanem azt átadja az alperesnek, aki azt értékesíti, így az e mennyiség után a felperes által cím4 Város Önkormányzatának megfizetett eszközhasználati díjat a felperes az alperes helyett fizeti meg. Az elszámolás a felperes és az önkormányzat között az értékesített mennyiség, nem pedig a használt vezeték hossza alapján történik, így az alperes által a felperestől átvett és általa értékesített mennyiség után az alperes ugyanazzal az összeggel gazdagodik, mint amekkorát helyette az önkormányzat felé a felperes fizet.
- [64] Mindezen indokokra tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a másodfokú bíróság a Pp.383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [65] A sikertelenül fellebbező alperes perköltséget nem igényelhet és a Pp.83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségét, amely a felperes jogi képviselőjének munkadíjából áll, és amelynek mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján határozta meg. A Pp.83. § (5) bekezdése alapján az alperes által a fellebbezésére előlegezett fellebbezési eljárási illeték az alperes terhén marad.

Pécs, 2022. június 24.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Hrubai Adrienn s.k. előadó bíró, Dr. Berki Csilla s.k. bíró